

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Den seneste tids tilspidsning af situationen i Den Persiske Golf har nødvendiggjort, at sømandens mulighed for at udnytte sin ret til at afmønstre skibet sikres bedre, end tilfældet er efter den gældende bestemmelse i sømandslovens § 12.

Efter forslaget skal sømanden altid have en ret til at fratræde tjenesten om bord, såfremt det efter afgang fra sidste havn viser sig, at skibet skal til et risikoområde. Forslaget tager sigte på at undgå, at en sømand mod sin vilje bringes til risikoområderne. Derfor forpligtes skibsføreren til at give sømanden adgang til at fratræde skibet, f.eks. ved at deviere (ændre sejlplan) eller hidkalde både- eller helikopterassistance.

Den søfarende, der ved afgang fra havn var orienteret om, at skibet skulle til et risikoområde, men som alligevel ikke udnyttede sin fratrædelsesret, findes ikke at kunne kræve, at der tages særlige skridt for at landsætte ham, selvom faren senere måtte blive væsentligt forøget. I denne situation får vedkommende alene ret til at fratræde, hvis der af anden grund etableres forbindelse med land, f.eks. i forbindelse med landsætning af syge eller transport af forsyninger, reservedele, reparatører, afløsningsmandskab eller lignende.

Hvis sømanden i forhyringssituationen vidste, at skibet skulle til et risikoområde, og han alligevel lod sig forhyre, kan han ikke påberåbe sig § 18 a, stk. 1.

Efter den gældende bestemmelse kan sømanden alene blive løst fra tjenesten om bord ved at kræve sig afskediget.

Under hensyntagen til sømandens beskæftigelsesmæssige situation har man anset det rigtigere, at sømanden blot fratræder tjenesten om bord i skibet, uden at ansættelsesforholdet uden videre bringes til ophør. Dette gælder såvel for rederiansatte som for skibsansatte. Ønsker en af parterne at bringe ansættelsesforholdet til ophør, må det ske ved opsigelse med lovens varsel eller det varsel, der måtte være aftalt.

Såfremt en af parterne opsiges ansættelsesforholdet skal rederen, den søfarende og staten dele udgifterne til rejse med underhold som hidtil.

Så længe sømanden opholder sig på fratrædelsesstedet skal rederen, foruden hyre, betale kost og logi.

Det er ikke muligt at forudsige, om gennemførelsen af lovforslaget vil medføre en forøgelse af statens udgifter og administration i forbindelse med den søfarendes hjemrejse, da dette vil afhænge af, om tjenesteforholdet efterfølgende opsiges.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1:

Bestemmelserne om krigsfare m.v. er som nævnt i de almindelige bemærkninger udskilt til et selvstændigt afsnit 3 a.

Til nr. 2:

§ 18 a, stk. 1: Bestemmelsen svarer til § 12, stk. 1, nr. 1, i den gældende lov.

§ 18 a, stk. 2: Hvis skibet efter afgang fra den sidste havn, hvor der var mulighed for afmønstring, bliver omdestineret til at sejle ind i eller gennem et risikoområde, får sømanden en ubetinget ret til at kræve at fratræde tjenesten om bord. Denne ubetingede ret for sømanden gælder uden hensyn til, hvilke omkostninger der herved pålægges skibet ved deviering eller andre foranstaltninger, som må iværksættes for at realisere sømandens faktiske fratræden.

§ 18 a, stk. 3: Mens der efter § 18 a, stk. 2, er en ret til under alle omstændigheder at blive landsat, er det ikke fundet rimeligt at give sømanden den samme ubetingede fratrædelsesret, når han er vidende om, at skibet er destineret til et risikoområde, men hvor faren siden er væsentligt forøget. I lighed med hvad der gælder i henhold til lovens § 12, stk. 3, sidste pkt., foreslås det derfor, at fratræden kun kan ske, hvis der af anden grund etableres forbindelse med land, jf. de almindelige bemærkninger.